

HR, 14-04-1978, nr. 11223

HR 14-04-1978, ECLI:NL:PHR:1978:AC3514

Instantie

Hoge Raad

Datum

14 april 1978

Magistraten

Dubbink, Minkenhof, Drion, Snijders, Haardt

Zaaknummer

11223

LJN

AC3514

JCDI

JCDI:ADS126941:1

Vakgebied(en)

Onbekend (V)

Arbeidsrecht / Algemeen

Brondocumenten

ECLI:NL:HR:1978:AC3514, Uitspraak, Hoge Raad, 14-04-1978

ECLI:NL:PHR:1978:AC3514, Conclusie, Hoge Raad (Advocaat-Generaal), 14-04-1978

Wetgeving

Rv (oud) art. 49 aanhef onder 3°; BW art. 1638x

Essentie

Vraag of werkgever heeft voldaan aan de uit art. 1638x, lid 1, BW voortvloeiende verplichtingen. Motiveringsgebrek.

Samenvatting

1. De gronden waarop de Rb. zich verenigt met de beslissing van de Ktr. dat aan Messaoudi voldoende aanwijzingen waren verstrekt met het oog op de bescherming tegen gevaar, zijn geenszins onbegrijpelijk; dat in het onderhavige geval die instructies via gebaren geeigend waren door Messaoudi, die de Nederlandse taal niet machtig was, te worden begrepen en door hem ook zijn begrepen, is een feitelijk oordeel dat in cassatie niet ter toetse kan komen. Evenmin blijkt dat de Rb. daarbij van een verkeerde rechtsopvatting is uitgegaan (BW art. 1638x).

2. De overwegingen, waartegen onderdeel 1 van het middel zich richt met een motiveringsklacht geven onvoldoende inzicht in de gedachtengang die de Rb. heeft geleid tot een verwerping van het standpunt van Messaoudi, hierop neerkomende dat alleen al uit het feit dat na het ongeval een ijzeren beschermingsstrip tussen de twee automatisch draaiende rollen is aangebracht, zodat een gelijksoortig ongeval als het onderhavige niet meer mogelijk was, blijkt dat Hoehst haar verplichtingen voortvloeiende uit art. 1638x BW en art. 118 Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938 had geschonden. Wat te dezer zake (ter zake van des werkgevers verplichting de gereedschappen, waarmede hij de arbeid doet verrichten, op de bij art. 1638x voorgeschreven wijze te onderhouden, Red.) van de werkgever kan worden gevorderd, zal afhangen van de omstandigheden van het geval. In het bijzonder kunnen daarbij een rol spelen de kenbaarheid voor de werkgever van de gevaren aan het gebruik van de machine verbonden, mede in het licht van het ervaringsfeit dat de dagelijkse omgang met die machine de gebruiker ervan licht ertoe zal brengen niet alle voorzichtigheid in acht te nemen die ter voorkoming van ongelukken geraden is, en voorts de mate waarin het treffen van die veiligheidsmaatregel reeds voordat een ongeval zich had voorgedaan, voor de werkgever of de deskundigen waarover hij in zijn bedrijf beschikt, voor de hand lag.

Partij(en)

A. Messaoudi, te Weert, eiser tot cassatie van een tussen pp. gewezen vonnis van de Rb. te Roermond van 24 maart 1977,

kosteloos procederende krachtens beschikking van de HR van 9 aug. 1977, adv. Mr. J. van Schellen, tegen
de naamloze vennootschap Hoechst Holland NV te Weert, verweerster in cassatie, adv. Mr. P. Mout.

Voorgaande uitspraak

Gezien het bestreden vonnis en de overige stukken van het geding, waaruit blijkt:

dat eiser tot cassatie, hierna te noemen Messaoudi, na een inleidend verzoekschrift van 30 nov. 1973 gericht tot de Ktr. te Roermond, heeft gevorderd de veroordeling van verweerster in cassatie, hierna te noemen Hoechst, tot betaling aan hem, Messaoudi, van een schadevergoeding, op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet, de kosten van schade-expertise door een deskundige en wettelijke rente, daartoe stellende:

'dat op 2 april 1973 Messaoudi ingevolge arbeidsovereenkomst in dienst is gekomen van Hoechst; dat op 14 juni Messaoudi een bedrijfsongeval is overkomen, zijnde hij toen namelijk met zijn hand en onderarm, dan wel alleen zijn hand, beklemd geraakt tussen een automatische en met grote snelheid draaiende mangel, dan wel tussen twee automatische en met grote snelheid draaiende rollen gekomen van een machine, die hij in opdracht van Hoechst bediende; dat Hoechst haar verplichtingen van 1638x BW heeft geschonden, door Messaoudi bloot te stellen aan gevaar; dat Hoechst verplicht was ervoor te zorgen, volgens art. 118'Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938', dat berust op de artt. 6 en 7 Veiligheidswet 1934, dat de door Messaoudi bediende machine zo was afgeschermd en beveiligd, dat het onderhavige bedrijfsongeval zou zijn voorkomen; dat op de tweede plaats Hoechst heeft verzuimd aan Messaoudi zodanige aanwijzingen te verstrekken, dat deze daardoor zover beschermd was als redelijkerwijze gevorderd kan worden; dat deze verplichting des te zwaarder gold, nu deze machine niet beveiligd afgeschermd was; dat het ter ondertekening voorleggen van een Nederlandse tekst aan een Marokkaan, die twee en een half jaar in Nederland verblijft, bijna geen Nederlands verstaat en zeker niet leest, zonder deze voor hem te vertalen of in ieder geval begrijpelijk te maken, beslist onvoldoende nakoming van deze verplichting is;

dat Hoechst derhalve haar verplichtingen niet is nagekomen ten gevolge waarvan Messaoudi schade heeft geleden: hij heeft 35 minuten beklemd gezeten tussen de bewuste mangel, heeft vreselijke pijnen geleden en is dientengevolge invalide geworden; als gevolg daarvan zal hij bovendien inkomensschade lijden;'

dat Hoechst deze stellingen zowel t.a.v. de grondslag der vordering als t.a.v. de schade en de invaliditeit heeft bestreden, en de Ktr. bij vonnis van 14 jan. 1975 alvorens verder te beslissen, Messaoudi heeft toegelaten tot het bewijs van:

'al zodanige feiten en omstandigheden, welke kunnen leiden tot de conclusie, dat Hoechst m.b.t. Messaoudi, haar verplichtingen ex art. 1638x BW niet is nagekomen en niet de van haar redelijkerwijze te verwachten en ook te eisen veiligheids- en beschermingsmaatregelen heeft genomen t.a.v. Messaoudi, bij de krachtens de dienstverhouding door hem te verrichten werkzaamheden;'

daartoe o.m. overwegende:

'dat thans voor alles, alvorens verder kan worden beslist, klaarheid zal dienen te worden verkregen omtrent het eerste aan de onderhavige procedure wezenlijk ten grondslag liggend meningsverschil tussen pp. en een juiste verdeling van de bewijslast te dier zake medebrengt, dat Messaoudi zijn posita bewijst, tot welk bewijs de Ktr. Messaoudi ambtshalve zal toelaten, hebbende Messaoudi trouwens ook aangeboden dit bewijs te leveren;

dat bovendien naar de mening van de Ktr. uit de omstandigheid, dat de Arbeidsinspectie te Maastricht op basis van de Veiligheidswet geen aanleiding heeft gevonden enige maatregel tegen Hoechst te nemen na een i.v.m. het litigieuze aan Messaoudi overkomen bedrijfsongeval gedaan onderzoek, vermoedens te putten vallen voor de juistheid van het standpunt van Hoechst te dezen, zij het dan niet voor geen tegenspraak vatbare vermoedens, gelet op de stellingname van Messaoudi in deze procedure, zodat ook deswege de bewijslast bij Messaoudi berust, waarbij de Ktr. voorshands daarlaat welk bewijs wellicht kan en ook moet worden toegekend aan de vorenbedoelde vermoedens;'

dat Messaoudi ter uitvoering van die bewijsopdracht drie getuigen heeft doen horen en de Ktr. vervolgens na een plaatselijke bezichtiging te hebben bevolen, bij vonnis van 13 april 1976 aan Messaoudi diens vorderingen heeft ontzegd, daartoe o.m. overwegende:

- 'a. dat aan Messaoudi de onderhavige bewijsopdracht is verstrekt, gelet op hetgeen te dier zake in rechte is overwogen in het tussenvonnis van 14 jan. 1975, juist wijl naar de mening van de Ktr. uit de omstandigheid, dat de Arbeidsinspectie te Maastricht op basis van de Veiligheidswet geen aanleiding heeft gevonden om enige maatregel tegen Hoechst te nemen en/of te doen nemen na een i.v.m. het litigieuze aan Messaoudi overkomen bedrijfsongeval gedaan onderzoek, vermoedens te putten vallen voor de juistheid van het standpunt van Hoechst te dezen, dat zij haar verplichtingen ex art. 1638x BW genoegzaam is nagekomen, zij het dan niet voor geen tegenspraak vatbare vermoedens;
- b. dat in dit opzicht de getuige H.B. Brugman uitvoerig gemotiveerd heeft aangegeven op welke wijze mede door hem zelve Messaoudi is geïnstrueerd m.b.t. het werken met de ten processe bedoelde machine en m.b.t. de veiligheid bij het werken met deze machine, alsmede uitvoerig gemotiveerd de getroffen veiligheidsvoorzieningen

- en de duidelijke en demonstratieve instructie door hem zelve van Messaoudi te dier zake heeft uiteengezet;
- c. dat naar betoog van deze getuige tevens Messaoudi zelve enige malen effectief de bedoelde veiligheidsvoorzieningen heeft gehanteerd, hetgeen niet is tegengesproken;
 - d. dat voorts de Ktr. zelve zich van bedoelde veiligheidsvoorzieningen en veiligheidsmaatregelen heeft kunnen overtuigen tijdens de plaatsgevonden hebbende plaatselijke bezichtiging;
 - e. dat daarnaast de beide andere gehoorde getuigen blijkens de hierboven gerelateerde verklaringen niets positiefs betreffende het probandum hebben weten mede te delen, althans niets van doorslaggevende betekenis;
 - f. dat in vorenstaand kader weliswaar enerzijds tijdens de plaatsgevonden hebbende plaatselijke bezichtiging is geconstateerd, dat bij de twee automatisch draaiende rollen, waartussen Messaoudi met zijn hand beklemd was geraakt, een ijzeren strip was aangebracht, waardoor herhaling van een gelijksoortig ongeval, als dat aan Messaoudi overkomen, niet meer mogelijk is, doch anderzijds deze strip ook weer niet een absolute beveiliging met zich brengt en ook niet met zich kan brengen;
 - g. dat het bovendien, gelet op het bepaalde bij art. 1638x BW, slechts gaat om de vraag, of door de werkgever ter bescherming van de werknemer zodanige maatregelen zijn getroffen en zodanige aanwijzingen zijn verstrekt als redelijkerwijze van hem, de werkgever, i.v.m. de aard van het werk kunnen worden gevorderd, maar dat daarmee niet een zodanige absolute verplichting aan de werkgever wordt opgelegd, dat aan de werknemer onder geen enkele omstandigheid bij de bediening van een machine letsel kan overkomen, wanneer daarbij niet onzorgvuldig en/of onoplettend gehandeld wordt;
 - h. dat naar het oordeel van de Ktr. onder de redelijkerwijze te vorderen beveiligingsmaatregelen en beveiligingsaanwijzingen mede moeten worden verstaan, die maatregelen en die aanwijzingen, waarvan de wenselijkheid en de mogelijkheid redelijkerwijze zijn te voorzien, met inachtnaam van een aanvaardbaar risico, maar niet die, waarvan de mogelijkheid achteraf ook nog blijkt;
 - i. dat na al het hiervoren overwogene en op grond daarvan de Ktr. tot de conclusie komt, dat Messaoudi niet geacht kan worden te zijn geslaagd in het leveren van bewijs van het probandum, ten overvloede in die zin, dat aan de bovenbedoelde vermoedens de bewijskracht wordt ontnomen;;'

dat Messaoudi uitsluitend van dit eindvonnis in hoger beroep is gekomen bij de Rb. te Roermond, die in het bestreden vonnis dat eindvonnis heeft bevestigd, na allereerst te hebben vastgesteld, dat de grieven van Messaoudi zich richtten tegen de overwegingen uit dat eindvonnis boven weergegeven onder f t/m i, en vervolgens te hebben overwogen:

- '15. Nu geen grieven gericht zijn tegen de overweging van de Ktr., dat het feit, dat de Arbeidsinspectie te Maastricht na een n.a.v. het betreffende ongeval ingesteld onderzoek geen maatregelen tegen Hoechst heeft getroffen, een weerlegbaar vermoeden oplevert van de juistheid van het standpunt van Hoechst, dat zij haar verplichtingen uit art. 1638x BW is nagekomen, staat zulks tussen pp. vast en dient beoordeeld te worden of de verklaringen van de aan de zijde van Messaoudi gehoorde getuigen en hetgeen ter descende is waargenomen, voldoende bewijskracht hebben om dit vermoeden te weerleggen.
- 16. Messaoudi voert allereerst aan, dat alleen al uit het feit, dat na het ongeval een ijzeren beschermingsstrip tussen de twee automatische draaiende rollen is aangebracht, zodat een gelijksoortig ongeval als het onderhavige niet meer mogelijk was, blijkt, dat Hoechst haar verplichtingen ex art. 1638x BW heeft geschonden, nu het aanbrengen van deze strip i.v.m. de aard van de arbeid redelijkerwijze gevorderd kon worden.
- 17. In aanvulling hierop stelt Messaoudi dat, ingevolge het bepaalde van art. 118 Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938 Hoechst verplicht was voor aanbrenging van een beschermingsstrip te zorgen, zoals ook na het ongeval inderdaad is gebeurd, daar door het ontbreken van deze afscherming Messaoudi niet tegen gevaar beschermd was.
- 18. Ter motivering van dit standpunt stelt hij nog, dat een machine als de onderhavige zoveel mogelijk afgeschermd dient te worden, omdat ongelukken als het onderhavige vroeg of laat te verwachten zijn, door verminderde waakzaamheid zijdens de arbeider, die er dagelijks mee moet werken, hetgeen hij afleidt uit het bepaalde in art. 118 Veiligheidsbesluit en uit de door hem geciteerde overwegingen opgenomen in het arrest van de HR van 27 juni 1975.
- 19. De Rb. verwerpt dit betoog van Messaoudi; immers noch het bepaalde in art. 1638x BW, noch het bepaalde in art. 118 Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938, legt een werkgever de verplichting op door theoretisch en praktisch onfeilbaar werkende veiligheidsmaatregelen een werknemer volledig tegen gevaar te beschermen; immers ook al is de huidige beveiliging van de betreffende machine meer adequaat dan die voor het ongeval, dit houdt niet in, dat er niet nog betere veiligheidsmaatregelen genomen zouden kunnen worden, daar slechts een gelijksoortig ongeval als het onderhavige niet meer mogelijk is en evenmin blijkt hieruit, dat Hoechst voor het betreffende ongeval niet die maatregelen genomen had, die redelijkerwijs van haar gevergd konden worden, hetgeen en niet meer, haar verplichting ex art. 1638x BW is.
- 20. Het bepaalde in art. 118 Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938, legt Hoechst geen zwaardere, wel meer gepreciseerde verplichtingen op, zodat het beroep op het bepaalde in dit artikel dient te falen, temeer, nu uit het feit dat vanwege de Arbeidsinspectie te Maastricht geen maatregelen zijn getroffen tegen Hoechst,

- aannemelijk is geworden, dat Hoechst in haar verplichtingen uit dit artikel voortvloeiend niet tekort is geschoten.
21. Ten onrechte zoekt Messaoudi voor zijn opvatting steun in hetgeen overwogen is in het door hem geciteerde arrest van de HR van 27 juni 1975, daar in dit arrest de situatie besproken is, die zich voordoet indien vast is komen te staan dat de werkgever wel tekort is geschoten in zijn verplichtingen voortvloeiend uit art. 1638x BW;
 22. Voorts voert Messaoudi als grief aan dat de Ktr. ten onrechte heeft aangenomen dat Messaoudi voldoende aanwijzingen waren verstrekt, zodat hij tegen gevaar was beschermd;
 23. Hij stelt hiertoe, dat instructies in het Nederlands verschaft aan een Marokkaanse gastarbeider, die de Nederlandse taal niet machtig is, ontoereikend zijn om het beoogde doel, t.w. de bescherming van de werknemer tegen gevaar, te bereiken.
 24. De Rb. acht deze grieven ten onrechte voorgedragen; niet doorslaggevend is immers in welke taal de betreffende instructies zijn gegeven, maar of zij, ook via gebaren, geëigend waren door Messaoudi begrepen te worden, hetgeen kennelijk het geval is geweest.
 25. Immers, uit de verklaring van de getuige Brugman, waarvan de juistheid niet is bestreden, is gebleken, dat Messaoudi enkele malen zelf de veiligheidsvoorzieningen heeft gehanteerd, hetgeen slechts het geval kan zijn, indien hij daaromtrent afdoende is geïnstrueerd.
 26. Tot slot stelt Messaoudi, dat uit de afgelegde verklaringen en hetgeen ter descente is gebleken en hetgeen door Hoechst bij conclusie na descente nog is gesteld zodanige feiten zijn gebleken dat het door de Ktr. bij zijn vonnis van 14 jan. 1975 aangenomen vermoeden is weerlegd.
 27. O.g.v. het hierboven overwogene en o.g.v. de getuigenverklaringen en de inhoud van het p.-v. van descente is de Rb. echter van oordeel, dat Messaoudi er niet in is geslaagd het betreffende vermoeden te weerleggen en mitsdien niet in het hem opgedragen bewijs is geslaagd.
 28. Nu Messaoudi geheel in het midden laat, wie hij nog verder als getuige naar voren zou willen brengen en wat deze getuigen nog zouden kunnen verklaren, acht de Rb. geen termen aanwezig Messaoudi toe te laten tot het leveren van nader bewijs, als door hem aangeboden;'

O. dat Messaoudi tegen het bestreden vonnis het volgende middel van cassatie heeft aangevoerd;

'Schending van het recht en/of verzuim van vormen, waarvan niet-inachtneming nietigheid meebrengt, in het bijzonder van de artt. 1638x BW, 6 en 7 Veiligheidswet 1934, 118 Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938, alsmede 48, 59 en 332 Rv. door te overwegen en op grond daarvan recht te doen gelijk in voormeld vonnis is omschreven, zulks ten onrechte, om een of meer van de navolgende, zonedig in onderling verband en samenhang te lezen redenen:

I.A. De rechtsoverwegingen 19 t/m 21 zijn onjuist en/of onbegrijpelijk.

Blijkens rechtsoverwegingen 16 t/m 18 heeft Messaoudi als appelgrief o.m. aangevoerd, dat uit het feit, dat na het ongeval een ijzeren beschermingsstrip tussen de twee automatische draaiende rollen is aangebracht blijkt, dat de werkgever zijn verplichtingen ex art. 1638x BW heeft geschonden, nu het aanbrengen van deze strip i.v.m. de aard van de arbeid redelijkerwijs gevorderd kon worden en een machine als de onderhavige 'zoveel mogelijk' afgeschermd dient te worden. Met deze uitleg van Messaoudi's grief in de rechtsoverwegingen 16 t/m 18 is r.o. 19 onverenigbaar, aangezien Messaoudi's klacht niet was dat hij zijdens de werkgever door 'theoretisch en praktisch onfeilbaar werkende veiligheidsmaatregelen volledig tegen gevaar beschermd behoorde te worden', terwijl de strekking van zijn klacht evenmin was, dat hij op nog betere veiligheidsmaatregelen aanspraak zou willen maken. Zijn klacht was blijkens r.o. 16, dat de werkgever had gehandeld in strijd met art. 1638x door niet reeds voor het ongeval een ijzeren beschermingsstrip aan te brengen zoals die na het ongeval wel is geplaatst.

Aan het slot van r.o. 19 overweegt de Rb. t.a.v. deze laatste klacht, dat daaruit niet blijkt van schending door de werkgever van zijn verplichting ex art. 1638x BW, maar deze beslissing geeft onvoldoende inzicht in de gedachtengang die de Rb. tot haar beslissing heeft geleid, althans indien zij op zichzelf zou moeten worden beschouwd.

B. Het overwogene in r.o. 20 is onjuist en/of onbegrijpelijk en kan geen steun geven aan de beslissing in r.o. 19. Art. 118 Veiligheidsbesluit schrijft voor, dat de daar opgesomde machines (waaronder o.m. mangels, wringmachines, walsen, alsmede in het algemeen werktuigen waarvan onderdelen door knellen gevaar kunnen veroorzaken) van zodanige beschermingen zijn voorzien, dat het gevaar zoveel mogelijk wordt voorkomen. Ten onrechte heeft de Rb. nagelaten te onderzoeken, of meergenoemde ijzeren beschermingsstrip niet 'zodanige bescherming' is als in het Veiligheidsbesluit bedoeld. Niet zonder reden zijn in het Veiligheidsbesluit de verplichtingen van de werkgever 'gepreciseerd', dit is geschied omdat het hier gaat om machines van een soort dat — 'qualitate qua' — de bijzondere aandacht van de werkgever verdient.

In zoverre legt het Veiligheidsbesluit wel een zwaardere verplichting op de werkgever, welke verzwaaring met name gelegen is in de bijzondere zorg die t.a.v. de in het Veiligheidsbesluit (precies) aangegeven werktuigen en/of machines van de werkgever mag worden verwacht. Met miskennis van het karakter van 'lex specialis' dat het Veiligheidsbesluit eigen is heeft de Rb. in r.o. 20 aan art. 118 van dit Besluit naast art. 1638x geen, althans onvoldoende, betekenis gehecht, zodat de Rb. uit het oog heeft verloren dat de algemene zorgverplichting ex art. 1638x BW wordt 'verscherpt' in die gevallen waarop art. 118 Veiligheidsbesluit doelt.

C. Onbegrijpelijk is r.o. 20 t.a.v. de Arbeidsinspectie te Maastricht, die i.c. geen maatregelen tegen Hoechst heeft

getroffen. Dat reeds daardoor 'aannemelijk is geworden dat Hoechst niet tekort is geschoten', is onverenigbaar met r.o. 15 van het vonnis, waar de Rb. slechts melding maakt van een 'weerlegbaar vermoeden' ten gunste van de werkgever. Uit het vonnis wordt niet duidelijk langs welke weg de Rb. uit het voor tegenbewijs vatbare vermoeden in r.o. 15 is gekomen tot de aannemelijkheid (zonder meer) in r.o. 20. Dit is onbegrijpelijk, en temeer omdat de Rb. niets heeft vastgesteld omtrent de redenen die de Arbeidsinspectie tot haar besluit hebben geleid.

D. Ten onrechte heeft de Rb. in r.o. 21 het arrest van de HR van 27 juni 1975 (*NJ* 1976, 81, m. nt. G.J.S.) te dezen irrelevant geacht. Op zichzelf is wel juist dat dit arrest voornamelijk betrekking heeft op de vraag of de arbeider grove schuld kan worden verweten indien vast is komen te staan dat de werkgever in principe ex art. 1638x aansprakelijk is. Dit sluit echter niet uit, dat het arrest ook gezichtspunten bevat die meer in het algemeen voor art. 1638x van betekenis zijn. De Rb. heeft miskend, dat bij de aan de werkgever ex art. 1638x BW en 118 Veiligheidsbesluit te stellen eisen mede rekening moet worden gehouden met het ervaringsfeit dat de dagelijkse omgang met machines de arbeider er licht toe zal brengen niet (steeds) alle voorzichtigheid in acht te nemen die ter voorkoming van ongelukken geraden is. Gelet op dit ervaringsfeit moet met de artt. 1638x BW jo. 118 Veiligheidsbesluit strijdig worden geacht dat de werkgever een situatie schept en/of laat voortbestaan die de kans op schade als i.c. aanmerkelijk verhoogt, aangezien de strekking van voornoemde artikelen geen andere is dan deze, dat de risico's van het werken met machines als hier bedoeld door de werkgever worden verkleind zoveel als redelijkerwijs — gelet op de eisen van het productieproces — mogelijk is.

E. De Rb. heeft dan ook, mede gelet op het gestelde sub A t/m D, ten onrechte niets onderzocht t.a.v. deze kansverhoging, terwijl die toch van belang is ter beoordeling van de vraag of de werkgever tekort is geschoten in zijn verplichtingen ex art. 1638x, althans onder omstandigheden gelijk i.c., nu:

a.

Messaoudi op 2 april 1973 in dienst is getreden bij Hoechst en (reeds) op 14 juni 1973 met zijn hand beklemd is geraakt;

b.

Messaoudi blijktens de verklaring van de getuige Brugman, waarvan de juistheid door de Rb. in r.o. 25 wordt aangenomen, in de sub a bedoelde periode 'zelf vijf a zes maal de rode veiligheidsknop heeft gebruikt;'

c. Messaoudi ondanks zijn korte dienstverband de machine alleen bediende, zodat in geval van nood niet dadelijk assistentie aanwezig kon zijn (zie de verklaring van de getuige Ahmed);

d. blijktens de verklaring van de getuige Brugman 'ook al eens iemand anders met zijn vinger tussen de walsen van de machine was gekomen'.

II.

A. De rechtsoverwegingen 22 t/m 25 zijn onjuist en/of onbegrijpelijk, aangezien instructies in het Nederlands verschaft aan een Marokkaanse gastarbeider als in r.o. 23 bedoeld niet een zodanige garantie vormen voor wat betreft de begrijpelijkheid daarvan voor zodanige arbeider, als gelet op de strekking van art. 1638x BW en 118 Veiligheidsbesluit nodig moet worden geacht.

B.

Voor de door de Rb. in r.o. 24 aangegeven 'gebaren' geldt dit nog in sterkere mate, omdat hier de kans op misverstand zo sterk is, dat instructies, op die wijze gegeven, niet geacht kunnen worden te voldoen aan de eisen van duidelijkheid die i.c. aan die instructies moeten worden gesteld. Dat Messaoudi de veiligheidsinstructies 'kennelijk' begrepen heeft is onbegrijpelijk, gelet op het feit dat hij reeds op 14 juni 1973 beklemd is geraakt.

C.

Ook r.o. 25 is onbegrijpelijk, omdat uit het enkele feit, dat Messaoudi (vijf a zesmaal) de veiligheidsvoorzieningen heeft gehanteerd niet, althans niet zonder meer, kan worden afgeleid 'dat hij daaromtrent afdoende is geïnstrueerd'. Niet uitgesloten is immers, dat Messaoudi de betekenis van de door de getuige Brugman bedoelde rode veiligheidsknop uit zichzelf heeft begrepen c.q. heeft leren begrijpen. Ook is niet uitgesloten, 'dat het gebruik van de veiligheidsknop door mede-arbeiders aan Messaoudi duidelijk is gemaakt tijdens de loop van het werk', zoals door de getuige Ahmed is verklaard.;

O. ten aanzien van het middel onder II:

Dit onderdeel, dat zich richt tegen de rechts-

overwegingen 22 t/m 25, kan geen doel treffen. De gronden waarop de Rb. zich verenigt met de beslissing van de Ktr. dat aan Messaoudi voldoende aanwijzingen waren verstrekt met het oog op de bescherming tegen gevaar, zijn geenszins onbegrijpelijk; dat in het onderhavige geval die instructies via gebaren geeigend waren door Messaoudi, die de Nederlandse taal niet machtig was, te worden begrepen en door hem ook zijn begrepen, is een feitelijk oordeel dat in cassatie niet ter toetse kan komen. Evenmin blijkt dat de Rb. daarbij van een verkeerde rechtsopvatting is uitgegaan.

O. ten aanzien van het middel onder I:

Dit onderdeel treft doel voor zover het zich met een motiveringsklacht richt tegen de rechtsoverwegingen 18 t/m

21. Die overwegingen geven onvoldoende inzicht in de gedachtengang die de Rb. heeft geleid tot een verwerping van het standpunt van Messaoudi als weergegeven in de voorafgaande rechtsoverwegingen 16 t/m 18, hierop neerkomende dat alleen al uit het feit dat na het ongeval een ijzeren beschermingsstrip tussen de twee automatisch draaiende rollen is aangebracht, zodat een gelijksoortig ongeval als het onderhavige niet meer mogelijk was, blijkt dat Hoehst haar verplichtingen voortvloeiende uit art. 1638x BW Een art. 118 Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938 had geschonden.

Voor zover in het onderhavige geval van belang verplichtte eerstgenoemd artikel Hoehst de machine waaraan zij de arbeid deed verrichten, op zodanige wijze in te richten en te onderhouden, alsmede omtrent het verrichten van de arbeid zodanige regelingen te treffen en aanwijzingen te verstrekken dat de arbeider tegen een gevaar als zich hier heeft verwezenlijkt zover beschermd is als redelijkerwijze i.v.m. de arbeid gevorderd kan worden; laatstbedoeld artikel schrijft meer in het bijzonder t.a.v. machines als de onderhavige voor dat deze van zodanige beschermingen zijn voorzien dat gevaar zoveel mogelijk wordt voorkomen.

De Rb. overweegt in haar r.o. 19 terecht dat noch de eerstbedoelde bepaling noch laatstbedoelde bepaling de werkgever de verplichting oplegt door theoretisch en praktisch onfeilbaar werkende veiligheidsmaatregelen een werknemer volledig tegen gevaren te beschermen. Dat neemt echter niet weg dat, indien vaststaat dat ten tijde van het ongeval een bepaalde voorziening mogelijk was, waardoor dit ongeval zou zijn voorkomen, onderzocht dient te worden waarom niettemin het aanbrengen van deze voorziening toen niet van de werkgever kon worden gevorderd. Dat het aanbrengen van de bovenbedoelde veiligheidsstrip in het onderhavige geval niet van de werkgever kon worden gevorderd, volgt niet reeds uit hetgeen de Rb. overigens in haar rechtsoverwegingen 19–21 heeft overwogen, terwijl ook de omstandigheid dat de Rb. blijkens haar r.o. 15 de bewijslast in beginsel op Messaoudi heeft gelegd, niet meebrengt dat voormeld onderzoek achterwege kan blijven.

Wat te dezer zake van de werkgever kan worden gevorderd, zal afhangen van de omstandigheden van het geval. In het bijzonder kunnen daarbij een rol spelen de kenbaarheid voor de werkgever van de gevaren aan het gebruik van de machine verbonden, mede in het licht van het ervaringsfeit dat de dagelijkse omgang met die machine de gebruiker ervan licht ertoe zal brengen niet alle voorzichtigheid in acht te nemen die ter voorkoming van ongelukken geraden is, en voorts de mate waarin het treffen van die veiligheidsmaatregel reeds voordat een ongeval zich had voorgedaan, voor de werkgever of de deskundigen waarover hij in zijn bedrijf beschikt, voor de hand lag. De Rb. had bij de behandeling van het door Messaoudi verdedigde standpunt een onderzoek naar die omstandigheden niet achterwege mogen laten. Nu zij, blijkens de aanvang van r.o. 27 haar oordeel dat Messaoudi er niet in was geslaagd het vermoeden te weerleggen van de juistheid van het standpunt van Hoehst dat zij haar verplichtingen ter zake wel was nagekomen, niet alleen op de getuigenverklaringen en het p.-v. van de descende grondde, maar ook op de terecht door onderdeel I van het middel bestreden overwegingen, zal vernietiging moeten volgen en verwijzing opdat het bovenbedoeld onderzoek alsnog kan plaatshebben;

Vernietigt het vonnis van de Rb. te Roermond van 24 maart 1977;

Verwijst de zaak naar het Hof te 's-Hertogenbosch ter verdere behandeling en beslissing met inachtneming van dit arrest;

Veroordeelt verweerster in de kosten op de voorziening in cassatie gevallen, tot aan deze uitspraak aan de zijde van eiser begroot op f 2329,20 waarvan te betalen

1.

aan de deurwaarder H.J.B. Nijenhuis te Roermond, wegens dagvaardingskosten: f 82,45,

2.

aan de Griffier van de HR de ingevolge art. 863 Rv. in debet gestelde griffierechten ten bedrage van f 75,

3.

aan de deurwaarder H. Hermans te 's-Gravenhage, wegens afroepgelden ter rolle: f 21,75,

4.

aan de adv. Mr. J. van Schellen te 's-Gravenhage: f 2150 waarvan f 2000 voor salaris en f 150 aan verschotten.

Conclusie

Conclusie

P-G Mr. van Oosten

De eiser tot cassatie, Messaoudi, is op 2 april 1973 als fabrieksarbeider in dienst getreden van verweerster in cassatie, Hoehst Holland NV. Op 2 juni 1973, toen hij uit hoofde van zijn dienstbetrekking een machine bediende, is hem een bedrijfsongeval overkomen waarbij een zijner handen beklemd is geraakt tussen twee automatisch draaiende rollen van dit werktuig.

Stellende dat Hoechst Holland de haar als werkgeefster opgelegde verplichtingen ex art. 1638x, lid 1, BW niet is nagekomen, vordert Messaoudi bij inleidend request (ter griffie van het Ktg. te Roermond ingekomen op 3 dec. 1973) veroordeling van de werkgeefster tot o.m. vergoeding van de schade, aan hem dientengevolge in de uitoefening zijner dienstbetrekking overkomen, op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet.

Bij interlocutoir van 14 jan. 1975 laat de Ktr. Messaoudi toe en beveelt hem voor zoveel nodig ambtshalve door getuigen te bewijzen: ,al zodanige feiten en omstandigheden, welke kunnen leiden tot de conclusie, dat gedaagde m.b.t. hem, eiser, haar verplichtingen ex art. 1638x BW niet is nagekomen en niet de van haar redelijkerwijze te verwachten en ook te eisen veiligheids- en beschermingsmaatregelen heeft genomen t.a.v. hem, eiser, bij de krachtens de dienstverhouding door hem te verrichten werkzaamheden'.

Bij op 13 april 1976 uitgesproken eindvonnis beslist de Ktr. (r.o. 6) dat eiser niet geacht kan worden geslaagd te zijn in het bewijs van de door hem te bewijzen feiten en omstandigheden.

Op door Messaoudi tegen het eindvonnis ingesteld hoger beroep bevestigt de Rb. dit vonnis bij het thans bestreden vonnis van 24 maart 1977.

Het bestreden vonnis vermeldt wat de door Messaoudi in eerste aanleg voorgebrachte drie getuigen hebben verklaard (r.o. 11) en vervolgens (r.o. 12) dat de Ktr. bij een descente ter plaatse van het ongeval blijkens het daarvan opgemaakte p.-v. heeft bevonden op 23 juli 1975:

'dat de machine was voorzien van drie noodschakelaars, namelijk een noodschakelaar voor voetbediening, bestaande uit een in de lengterichting van de machine aangebrachte ijzeren staaf, alsmede van twee noodschakelaars voor handbediening, bestaande uit rode drukknoppen resp. aangebracht aan de voorzijde en de rechterzijde van de machine. Dat op de machine door middel van het bordje 'Veiligheidsinstructies, zowel in de Nederlandse als in de Arabische taal waren aangebracht;

dat tussen de twee automatisch draaiende rollen, waartussen eiser met zijn hand beklemd was geraakt, een ijzeren strip was aangebracht, waardoor herhaling van gelijksoortig ongeval, als dat aan eiser overkomen, niet meer mogelijk was.'

In r.o. 15 stelt de Rb. vast dat Messaoudi geen grieven heeft ingebracht tegen des Ktr. overweging, dat het feit, dat de Arbeidsinspectie te Maastricht na een n.a.v. het betreffende ongeval ingesteld onderzoek geen maatregelen tegen geintimeerde heeft getroffen, een weerlegbaar vermoeden oplevert van de juistheid van het standpunt van geintimeerde, dat zij haar verplichtingen uit art. 1638x BW is nagekomen, en dat, nu zulks vaststaat, dient beoordeeld te worden of de verklaringen van de aan de zijde van appellant gehoorde getuigen en hetgeen ter descente is waargenomen, voldoende bewijskracht hebben om dit vermoeden te weerleggen.

Het zij daargelaten of de omstandigheid, dat de Arbeidsinspectie te Maastricht na een n.a.v. het betreffende ongeval ingesteld onderzoek geen maatregelen tegen geintimeerde heeft getroffen, een weerlegbaar vermoeden oplevert van de juistheid van het standpunt van geintimeerde dat zij haar verplichtingen uit art. 1638x BW is nagekomen, wel het vermoeden oplevert of kan opleveren dat de werkgeefster de haar bij art. 1638x, lid 1, BW opgelegde verplichtingen is nagekomen. De vraag zou kunnen rijzen of uit de evengenoemde omstandigheid al of niet kan worden afgeleid dat het hoofd of de bestuurder van de onderneming waarin Messaoudi de arbeid verrichtte heeft voldaan aan de hem als het hoofd of de bestuurder bij art. 7, lid 5, Veiligheidswet 1934 opgelegde zorgplicht.

De Rb. oordeelt in r.o. 28 van het bestreden vonnis dat Messaoudi er niet in is geslaagd het opgemelde vermoeden te weerleggen en mitsdien niet in het hem opgedragen bewijs is geslaagd.

In de memorie van grieven zijn twee grieven te onderkennen. De eerste grief is gericht tegen de rechtsoverwegingen 7f t/m 7h van het beroepen eindvonnis, terwijl de tweede grief tegen dit vonnis is gericht voor zover de Ktr. daarbij implicite aanneemt dat aan Messaoudi voldoende aanwijzingen waren verstrekt, zodat hij tegen gevaar was beschermd.

De eerste grief uiteenzettend, stelt Messaoudi in de memorie van grieven:

(onder 3) 'Tijdens de plaatselijke bezichtiging is komen vast te staan, dat tussen de twee automatisch draaiende rollen, waartussen appellant met zijn hand beklemd was geraakt, een ijzeren strip was aangebracht, waardoor herhaling van een gelijksoortig ongeval als dat aan eiser overkomen, niet meer mogelijk was';

(onder 4) 'Uit het feit dat deze strip achteraf wel was aangebracht kan alleen maar worden afgeleid, dat geintimeerde wel degelijk haar verplichtingen van 1638x had geschonden';

(onder 6) 'Appellant was door het ontbreken van een afscherming voor de mangel niet tegen gevaar beschermd, dat terwijl dat hier redelijkerwijs i.v.m. de aard van het werk toch wel gevorderd kon worden. Uit het feit, dat de beschermingsstrip later wel is aangebracht blijkt, dat de aard van de arbeid in dit geval redelijkerwijs geen beletsel vormt om de afscherming aan te brengen'.

Deze stellingen, in onderling verband beschouwd, komen hierop neer dat nu de werkgeefster na het ongeval de ijzeren strip heeft aangebracht — hetgeen vooronderstelt dat het mogelijk was deze bescherming aan te brengen — het voor de werkgeefster ook mogelijk is geweest deze bescherming voor het ongeval aan te brengen.

Het wil mij voorkomen dat, heeft de werkgeefster ook voor het ongeval de strip kunnen aanbrengen, dit het vermoeden wekt dat de strip ook eerder, voor het ongeval aangebracht had kunnen worden. Had nu deze beveiliging voor het ongeval aangebracht kunnen worden, dan kon redelijkerwijze worden gevorderd dat deze strip ter bescherming van Messaoudi tegen het in art. 1638x bedoelde gevaar ook voor en in ieder geval ten tijde van het ongeval ware aangebracht en dat, nu dit

niet is geschied, de werkgeefster niet is nagekomen de haar bij art. 1638x opgelegde verplichting het werktuig, waarmee zij de arbeid door Messaoudi deed verrichten, op zodanige wijze in te richten dat Messaoudi tegen het in art. 1638x, lid 1, bedoelde gevaar voor zover beschermd was als redelijkerwijze i.v.m. de arbeid kon worden gevorderd.

Het bestreden vonnis vermeldt (r.o. 16) dat appellant, Messaoudi, allereerst aanvoert, dat alleen al uit het feit, dat na het ongeval een ijzeren beschermingsstrip tussen de twee automatisch draaiende rollen is aangebracht, zodat een gelijksoortig ongeval als het onderhavige niet meer mogelijk was, blijkt, dat geïntimeerde haar verplichtingen ex art. 1638x BW heeft geschonden, nu het aanbrengen van deze strip i.v.m. de aard van de arbeid redelijkerwijze gevorderd kon worden.

Het komt mij voor dat de Rb. in r.o. 16 de memorie van grieven onder 3, 4 en 6 samenvattend weergeeft.

In onderdeel A van middel I gaat eiser er van uit dat de Rb. in de rechtsoverwegingen 16 t/m 18 Messaoudi's grief uitlegt.

Als gezegd, geeft de Rb. in deze rechtsoverwegingen de eerste appelgrief, zoals uiteengezet in de memorie van grieven, weer en legt zij deze niet uit. Beoordeeld naar het onderdeel, zoals het in de cassatiedagvaarding is omschreven, zou het derhalve bij gemis aan feitelijke grondslag niet tot cassatie kunnen leiden. Ik moge de HR echter in overweging geven dit onderdeel naar zijn strekking te beoordelen. Het onderdeel, zoals het is toegelicht, strekt kennelijk ten betoge dat op de eerste appelgrief, zoals deze uiteengezet is in de memorie van grieven, niet wordt beslist in de tweede alinea van r.o. 19 (r.o. 19b) (waarvan ik de beide alinea's achtereenvolgens op de door eiser overgelegde grosse van het betreden vonnis heb aangeduid met de nummers 19a en 19b). In r.o. 19b reageert de Rb. kennelijk op de eerste appelgrief zoals zij deze heeft weergegeven in r.o. 16.

Mocht de HR onderdeel A van het middel I naar zijn strekking beoordelen, dan ware het gegrond te achten. Inderdaad is, zoals de geeerde pleiter voor eiser heeft betoogd, in r.o. 19b niet beslist op de eerste appelgrief zoals deze in de memorie van grieven is uiteengezet. In r.o. 19b wordt geen antwoord gevonden op de door eiser in de eerste grief aan de orde gestelde vraag of redelijkerwijze, i.v.m. de aard van de arbeid, die Hoechst Holland met het hoger genoemde werktuig door Messaoudi deed verrichten, kon gevorderd worden dat het werktuig voor het ongeval door het aanbrengen van de ijzeren strip op zodanige wijze was ingericht als voorgeschreven bij art. 1638x, lid 1, BW. Op deze vraag wordt geen antwoord gevonden in de overweging dat 'noch het bepaalde in art. 1638x BW, noch het bepaalde in art. 118 Veiligheidsbesluit voor fabrieken en werkplaatsen 1938, een werkgever de verplichting oplegt door theoretisch en praktisch onfeilbaar werkende veiligheidsmaatregelen een werknemer volledig tegen gevaar te beschermen.' Messaoudi heeft het tegendeel bepaaldelijk niet beweerd (ik verwijs in dit verband naar de memorie van grieven onder 7, eerste volzin).

Evenmin wordt een antwoord op de voormelde vraag gevonden in de overweging dat, ook al is de huidige beveiliging van de betreffende machine meer adaequaat dan die voor het ongeval, dit niet inhoudt, dat er niet nog betere veiligheidsmaatregelen genomen zouden kunnen worden.

Ter beantwoording van de door de eerste appelgrief, zoals in de memorie van grieven uiteengezet, aan de orde gestelde vraag, is niet ter zake dienende of er al of 'niet nog betere veiligheidsmaatregelen genomen zouden kunnen worden', maar of, i.v.m. de aard van de arbeid die Hoechst Holland door Messaoudi heeft doen verrichten aan het werktuig, de beveiligingsstrip, die na het ongeval was aangebracht, voor het ongeval had kunnen zijn aangebracht.

Uit de enkele omstandigheid dat 'de huidige beveiliging van de betreffende machine meer adaequaat (is) dan die voor het ongeval' kan m.i. niet blijken dat Hoechst Holland voor het ongeval niet de later aangebrachte beveiliging (de ijzeren strip) had kunnen aanbrengen, zodat ook de overweging, dat 'hieruit' niet blijkt dat Hoechst Holland voor het ongeval niet die maatregelen genomen had die redelijkerwijze van haar gevergd hadden kunnen worden, geen antwoord geeft op de door de eerste appelgrief aan de orde gestelde vraag als voormeld.

Derhalve treft middelonderdeel A van middel I, strekkend ten betoge dat de Rb. niet heeft beslist op de eerste grief, doel. Messaoudi heeft zich in de memorie van grieven onder 5 beroepen op art. 118 Veiligheidsbesluit voor fabrieken en werkplaatsen 1938 ('het Veiligheidsbesluit'), luidende:

- '1. De werktuigen, waarvan onderdelen door snijden, knellen, pletten, door hun grote snelheid of op andere wijze gevaar kunnen veroorzaken, zoals bijv. cirkel-, raam-, lint- en cilinderzagen, frees-, steek-, schaaf-, snij- en schilmachines, koekenbrekers, strosnijders, lompenlijders, papiersnijwerktuigen, hechtmachines, hakmeswerktuigen, metaalscharen, stempelwerktuigen, degelpersen, duivels (wolven), mangels, wringmachines, strijkmachines, kalenders, walsen, cokes-, steen- en steenkoolbreekmachines, meng-, kneed- en gehaktmachines, centrifuges en naaimachines, moeten zodanig zijn opgesteld en ingericht en van zodanige toestellen of beschermingen zijn voorzien, dat het gevaar zoveel mogelijk wordt voorkomen.
2. Zo nodig en mogelijk moeten de bij dergelijke werktuigen werkzame arbeiders van doelmatige beschuttingsmiddelen zijn voorzien.'

Hij stelt dat art. 118 aan de werkgever de in de memorie van grieven onder 5 omschreven verplichting oplegt en dat uit art. 118, volgens hem een uitwerking van de Veiligheidswet 1934, duidelijk valt af te leiden, dat geïntimeerde verplicht was om ervoor te zorgen, dat het toestel waarmee zij appellant liet werken en waarvan twee met grote snelheid draaiende rollen een mangel vormden, voorzien was van een beschermingskap of -strip voor die mangel, waardoor het ongeval van 14 juni 1973, waarbij appellant met zijn linkerhand tussen die mangel bekneld is geraakt, zou zijn voorkomen en zoals later na het ongeval inderdaad voor die mangel was aangebracht.

In cassatie handhaaft eiser de stelling, resp. gaat hij er van uit, dat art. 118 Veiligheidsbesluit aan de werkgever een

verplichting oplegt: in onderdeel B van middel I stelt hij dat in het Veiligheidsbesluit de verplichtingen van de werkgever zijn 'gepreciseerd'; in onderdeel C van het middel stelt hij dat het Veiligheidsbesluit in zoverre aan de werkgever een zwaardere verplichting oplegt — een zwaardere verplichting dan die aan de werkgever opgelegd bij art. 1638x— als zij in het Veiligheidsbesluit is 'gepreciseerd'; in onderdeel D gaat hij ervan uit dat ex art. 118 Veiligheidsbesluit aan de werkgever eisen worden gesteld.

Tegen de stelling dat art. 118 Veiligheidsbesluit aan de werkgever een verplichting oplegt rijst de bedenking dat de bij art. 7, lid 5, Veiligheidswet 1934 omschreven zorgplicht — de plicht om te zorgen dat in de daar bedoelde onderneming wordt voldaan aan de voorschriften gegeven bij par. 6 van het Veiligheidsbesluit — niet wordt opgelegd aan de werkgever, maar bij art. 7, lid 5, Veiligheidswet 1934 wordt opgelegd aan het hoofd of de bestuurder van de onderneming en bij art. 29, lid 1, dezer wet aan het opzichthoudend personeel voor zover het door hem met de zorg voor de bepalingen van art. 7, lid 5, is belast. Om deze reden heeft de Rb. terecht beslist (r.o. 20) dat het door Messaoudi gedane beroep op art. 118 Veiligheidsbesluit dient te falen. En om deze reden falen m.i. de onderdelen B, C en D van het eerste middel, waarin, als gezegd, eiser stelt of er van uit gaat dat art. 118 Veiligheidsbesluit aan de werkgever een verplichting oplegt.

Overigens verdient het m.i. de aandacht dat Messaoudi, zich in de memorie van grieven beroepend op art. 118 Veiligheidsbesluit, aldaar niet heeft gesteld dat het hoofd van of de bestuurder van de onderneming, waarin Messaoudi arbeid verrichtte, resp. het opzichthoudend personeel, niet heeft voldaan aan de bij art. 7, lid 5, Veiligheidswet 1934 omschreven zorgplicht. Schending van deze zorgplicht zou wel een onrechtmatige daad opleveren, maar Messaoudi stelt Hochst Holland niet aansprakelijk o.g.v. art. 1401 BW. Derhalve zal, gaat het om de toewijsbaarheid der ingestelde vordering, art. 118 Veiligheidsbesluit buiten beschouwing moeten blijven.

Ik deel de mening van Asser-Kamphuisen (1960), p. 391, 'dat er geen enkele reden is om art. 1638x, op de contractuele verhouding gebaseerd, aan te vullen met een voorschrift voor de onrechtmatige daad'.

De door de geeerde pleiter voor de eiser voorgestane opvatting, dat 'de algemene zorgverplichting ex art. 1638x' wordt 'verscherpt' in die gevallen waarop art. 118 Veiligheidsbesluit het oog heeft, komt mij discutabel voor: Onder vigueur van de Veiligheidswet van 20 juli 1895, S. 137, schreef Meijers (De Arbeidsovereenkomst, 3e dr., 1934, p. 154) dat art. 1638x, lid 1, enige verwantschap heeft met deze Veiligheidswet, dat de hier, in art. 1638x, opgelegde verplichting echter niet tot fabrieken en werkplaatsen is beperkt, maar voor alle werkgevers geldt, en dat in art. 1638x niet, gelijk in de Veiligheidswet en de daarop steunende maatregelen van bestuur concrete eisen worden gesteld, terwijl deze verplichting, in zeer algemene termen gesteld, slechts een civielrechtelijke is en de Veiligheidswet slechts een publiekrechtelijke regeling van het onderwerp behelst. Ook onder de werking van de tegenwoordige Veiligheidswet 1934 is art. 7, lid 5, verwant met art. 1638x, wanneer men beide naar hun strekking beoordeelt. Maar deze verwantschap is m.i. niet zo nauw dat de bij art. 1638x aan de werkgever opgelegde verplichting om de werktuigen waarmede hij de arbeid doet verrichten op de hier bepaalde wijze in te richten en te onderhouden geconcretiseerd wordt in de bij het vijfde lid van art. 7 Veiligheidswet aan het hoofd of de bestuurder opgelegde zorgplicht: de verplichting om te zorgen dat in zijn onderneming wordt voldaan aan het bij art. 118, lid 1, Veiligheidsbesluit ter voorkoming van ongevallen gestelde voorschrift.

Uit de geschiedenis van de totstandkoming van art. 1638x valt m.i. niet meer af te leiden dan dat met 'redelijkerwijze i.v.m. de aard van den arbeid gevorderd kan worden' bedoeld is tot uitdrukking te brengen 'dat de werkgever zal nakomen zijn verplichtingen als goed huisvader, als goed werkgever, als goed patroon' (vgl. Bles, III, p. 310).

De Rb. dringt haar beslissing dat het beroep van Messaoudi op art. 118 Veiligheidsbesluit faalt aan met de overweging dat 'uit het feit dat vanwege de Arbeidsinspectie te Maastricht geen maatregelen zijn getroffen tegen geintimeerde, aannemelijk is geworden, dat geintimeerde in zijn verplichtingen uit dit artikel voortvloeiend niet tekort is geschoten'. Deze overweging, m.i. een overweging ten overvloede, is niet — zoals in middel I, onder C, wordt gesteld — in strijd met r.o. 15, alwaar de Rb. overweegt dat het daar vermelde feit een onweerlegbaar vermoeden oplevert voor het standpunt van Hochst Holland dat zij haar verplichtingen ex art. 1638x BW is nagekomen.

Onderdeel E van het middel I verwijt de Rb. niets te hebben onderzocht t.a.v. de in dit onderdeel bedoelde kansverhoging, waarvan sprake is in onderdeel D: de verhoging van de kans op ongelukken welke de arbeider loopt doordat de dagelijkse omgang met machines hem er licht toe zal brengen niet (steeds) de ter voorkoming van ongelukken geraden voorzichtigheid in acht te nemen.

Het wil mij voorkomen dat de Rb. — ter beantwoording van de vraag of Hochst Holland al of niet is nagekomen de op haar als werkgeefster rustende verplichting het werktuig, waarmede zij de arbeid deed verrichten, op zodanige wijze heeft ingericht dat de arbeider tegen gevaar voor lijf, eerbaarheid en goed voor zover beschermd is als redelijkerwijze i.v.m. de aard van de arbeid gevorderd kan worden — niet gehouden was te onderzoeken wat zij volgens dit onderdeel had moeten onderzoeken: art. 1638x verplicht de werkgever niet het werktuig waarmede hij de arbeid doet verrichten zodanig in te richten dat de arbeider tegen het aldaar bedoelde gevaar zover beschermd is als redelijkerwijze ook i.v.m. het ervaringsfeit dat de dagelijkse omgang met zodanig werktuig de gebruiker ervan er licht toe zal brengen niet alle voorzichtigheid in acht te nemen die ter voorkoming van ongelukken geraden is.

De tweede appelgrief stelde de vraag aan de orde of Hochst Holland, die ingevolge art. 1638x, lid 1, verplicht was omtrent het verrichten van de arbeid zodanige aanwijzingen te verstrekken dat de arbeider, Messaoudi, tegen gevaar voor lijf, eerbaarheid en goed zover beschermd was als redelijkerwijze i.v.m. de aard van de arbeid gevorderd kon worden, zodanige

aanwijzingen heeft verstrekt aan Messaoudi.

Naar ik zou menen is ter beantwoording van deze vraag doorslaggevend, en derhalve relevant, of — gegeven of onderstellenderwijze aangenomen dat Messaoudi een Marokkaanse gastarbeider is die de Nederlandse taal niet machtig is en dat de ten tijde van het ongeval verstrekte schriftelijke aanwijzingen in de Nederlandse taal waren gesteld — deze aanwijzingen zodanige aanwijzingen waren dat Messaoudi tegen gevaar voor lijf, eerbaarheid en goed zover was beschermd als redelijkerwijze i.v.m. de aard van de arbeid kon worden gevorderd. De door de tweede appelgrief opgeworpen vraag vindt m.i. niet haar beantwoording hierin of de betreffende instructies, ook via gebaren, geeigend waren door Messaoudi te worden begrepen. Het antwoord op deze vraag hangt m.i. hiervan af of de werkgeefster ten tijde van het ongeval de aanwijzingen, die bij de descente van een vertaling in de Arabische taal waren voorzien, ook voor het ongeval van deze vertaling had kunnen voorzien. Door de door de tweede grief opgeworpen vraag niet te beantwoorden heeft de Rb. ook ten deze haar vonnis niet naar de eis der wet met redenen omkleed, althans haar taak als appelrechter miskend. Dit wordt echter niet aangevoerd als grond voor cassatie. De in het middel vervatte motiveringsklachten kunnen m.i. geen doel treffen, omdat de als onjuist gewraakte overwegingen in cassatie niet op haar juistheid kunnen worden getoetst: de beslissing dat Messaoudi de betreffende instructies heeft begrepen is op zich zelf beschouwd niet onbegrijpelijk, en r.o. 26 is, op zich zelf beschouwd, evenmin onbegrijpelijk. Middel II zal derhalve, naar het mij voorkomt, niet kunnen slagen. Ik concludeer derhalve tot vernietiging van het bestreden vonnis, tot verwijzing van het geding naar het Hof in het ressort en tot veroordeling van eiser in de kosten, aan de zijde van de verweerster op de voorziening gevallen.